

**OPERATIVNI PLAN
ZA 2025. GODINU**

Hrvatsko društvo za bolesti jetre „Hepatos“

UVOD:

Pet najvažnijih programa koje Društvo „Hepatos“ provodi su:

1. „Hepatitis u mom domu“;
2. „Bolesti jetre među rizičnim skupinama“;
3. „Prevenција bolesti jetre“;
4. „Razvoj zdravstvenog podsektora OCD-a u RH, EU i WHO EURO s fokusom na regiju Zapadnog Balkana“;
5. „InfoHep Centar“.

Zbog međusobnih dodirnih točaka prva četiri programa pokrenuli smo projekt „InfoHep Centar“ čije usluge su bitne za provođenje navedena četiri programa.

„HEPATITIS U MOM DOMU“

PROVEDBENA AKTIVNOST:	ROK PROVEDBE:
1. Psihosocijalna potpora kroz InfoHep Centar društva (zdravstveno, psihološko i instrumentalno) za oboljele od hepatitisa i članove/ice njihovih obitelji	trajno
2. Organizacija edukacijskih predavanja na teme vezane uz krvlju i spolno prenosive bolesti	siječanj-prosinac
3. Organizacija stručnih seminara i konferencija	svibanj-lipanj
4. Izrada i distribucija edukativnih brošura o virusnim hepatitisima	trajno
5. Ažuriranje web stranice sa značajnim informacijama o hepatitisu	trajno
6. Zagovaranje i lobiranje za unaprjeđenje liječenja oboljelih	trajno
7. Aktivno sudjelovanje u radu međunarodnih organizacija WHA (World Hepatitis Alliance), WHO EURO Regional Collaborating Committee (RCC-THV) te kontinuirano informiranje o dosezima liječenja bolesti u Europi i svijetu * sudjelovanje na sastancima WHO EURO Regional Collaborating Committee * obilježavanje Svjetskog dana hepatitisa 28. 07. 2025. * sudjelovanje na zasjedanju Skupštine WHA * sudjelovanje na EASL ILC Congress 2025. u Amsterdamu	trajno; naglasak u travnju, svibnju, lipnju, srpnju i prosincu
8. Suradnja s relevantnim dionicima, za unaprjeđenje statusa oboljelih, na državnom (uprava, zdravstvene institucije, organizacije civilnog društva,..) i međunarodnom nivou	trajno
9. Izgradnja kapaciteta Društva i njegovih djelatnica/ka (izgradnja kapaciteta za pružanje većeg broja usluga oboljelima i njihovim obiteljima, stručno usavršavanje djelatnica/ka, volonterki/a..	trajno; ovisno o organiziranim edukacijama
10. U redovitim natjecajima MZ-a, Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva, jedinica lokalne uprave i samouprave te predstavnika profitnog sektora osigurati dio sredstava za provedbu navedenih aktivnosti	trajno
ODGOVORNA OSOBA i	mr. sc. Tatjana Reić - Zaposlenici/e Društva - redovni i podupirući članovi Društva

<i>SURADNICI U PROVEDBI:</i>	<ul style="list-style-type: none"> - županijski Zavodi za javno zdravstvo - županijski odjeli za zdravstvo - Referentni centar za dijagnostiku i liječenje virusnih hepatitisa MZ - organizacije civilnog društva iz zdravstvenog podsektora - WHA i WHO EURO Regional Collaborating Committee - Ured WHO u RH
<i>IZVORI SREDSTAVA:</i>	MZ, Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva, profitni sektor, strani donatori (međunarodne organizacije), sredstva iz EU fondova
<i>POKAZATELJI PROVEDBE:</i>	<ul style="list-style-type: none"> - broj pruženih usluga savjetovanja i obuhvat korisnika InfoHep Centra - broj posjeta web portalu - broj medijskih istupa, rubrika i vrijeme istupa u medijima - broj suradnji s osobama iz javnog života - broj sastanaka s predstavnicima/ama donositelja odluka - broj dopisa (zagovaračkih, sa zahtjevima) donositeljima odluka - broj protokolarnih prijema - broj i veličina organiziranih javnih akcija - financijsko ulaganje u edukacijsku izgradnju kapaciteta - financijsko ulaganje u infrastrukturu organizacije - broj edukacijskih radionica i drugih događaja koja su prošle zaposlene i aktivne volonterke/i - postojanje značajnih organizacijskih dokumenata i njihova recentnost

Program "Hepatitis u mom domu" temeljni je program Društva Hepatos, iz kojeg su, na temelju njegovih rezultata i u skladu s potrebama korisnika, proizašli i ostali programi. Aktivnosti ovog programa usklađene su s relevantnim zakonskim i strateškim dokumentima Republike Hrvatske i Europske unije te pridonose poboljšanju javnog zdravlja i eliminaciji virusnih hepatitisa.

Program se provodi u skladu sa:

- Zakonom o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti RH, koji štetne posljedice ovisnosti navodi kao zarazne bolesti, a čije je sprječavanje i suzbijanje od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku;
- Zakonom o zaštiti prava pacijenata ("Narodne novine" broj: 169/2004), jer hrvatskim građanima pružamo određene mjere i usluge u cilju očuvanja i unaprjeđenja zdravlja, sprječavanja bolesti i liječenja;
- Nacionalnim planom razvoja zdravstva 2021.-2027.;
- Nacionalnim planom protiv raka 2020. - 2030.;
- Europskim planom za borbu protiv raka (Europe's Beating Cancer Plan);
- Rezolucijom Hrvatskog sabora o borbi protiv virusnih hepatitisa, koja naglašava međusektorsku suradnju i interdisciplinarni pristup te poziva sve nadležne institucije da prepoznaju virusne hepatitise kao jedan od vodećih javnozdravstvenih problema u RH.

Osim toga, aktivnosti programa usklađene su s Nacionalnim akcijskim planom za prevenciju i kontrolu virusnih hepatitisa 2019.-2030., koji još uvijek čeka usvajanje od strane Vlade RH. Ovaj plan prepoznaje važnost prevencije ovisnosti i testiranja kao ključnih mjera eliminacije virusnih hepatitisa te naglašava potrebu za međusektorskom suradnjom i interdisciplinarnim pristupom.

Društvo Hepatos kroz ovaj program doprinosi osnaživanju pacijenata u RH, smanjenju stigme vezane uz bolesti jetre te poboljšanju zdravstvene pismenosti i jednakosti u pristupu zdravstvenoj skrbi. Informiranjem pacijenata o njihovim pravima u zdravstvu i jačanjem svijesti o važnosti prevencije i ranog otkrivanja bolesti, doprinosimo stvaranju osviještenijeg društva s manje predrasuda.

Predsjednica Društva Hepatos, mr. sc. Tatjana Reić, izabrana je za potpredsjednicu za virusne hepatitis Regionalnog odbora za suradnju na ubrzanom odgovoru na tuberkulozu, HIV i virusni hepatitis (Regional Collaborating Committee on Accelerated Response to Tuberculosis, HIV and Viral Hepatitis - RCC-THV). Ovaj odbor, čiji je domaćin Svjetska zdravstvena organizacija (WHO) - Europa, predstavlja europsku platformu za interaktivnu razmjenu informacija i pojačano uključivanje nacionalnih i međunarodnih partnera, uključujući organizacije civilnog društva, u prevenciju, dijagnozu, liječenje i skrb za oboljele od tuberkuloze, HIV-a i virusnih hepatitisa.

Glavni ciljevi RCC-THV-a uključuju podršku u postizanju točke 3.3 Europskog cilja održivog razvoja WHO-a za europsku regiju (SDG), koji obuhvaća okončanje epidemija HIV-a i tuberkuloze te eliminaciju hepatitisa do 2030. godine, kao i osiguranje univerzalne pokrivenosti zdravstvenim osiguranjem za ove bolesti.

Uspješnim ishodima ovog programa Društvo Hepatos pruža primjer dobre prakse u međusektorskoj suradnji između javnog i civilnog sektora. Time doprinosimo smanjenju predrasuda između raznih društvenih sektora i potvrđujemo model rada koji se jednostavno može replicirati i u drugim županijama, kako bi usluge prevencije, testiranja i liječenja bile dostupnije svim građanima Republike Hrvatske.

„BOLESTI JETRE MEĐU RIZIČNIM SKUPINAMA“

PROVEDBENA AKTIVNOST:	ROK PROVEDBE:
1. Razvijanje suradnje s udrugama za bolesti ovisnosti, s terapijskim zajednicama, s braniteljskim udrugama, zatvorima i drugim udrugama/ustanovama koje okupljaju rizične skupine	trajno
2. Informiranje korisnika/ca tih udruga/ustanova o bolesti, zagovaranje u nadležnim tijelima uprave sa svrhom dogovora o pružanju posebno usmjerenih socijalno zdravstvenih usluga Mobilnim InfoHep Centrom Društva rizičnim populacijama	siječanj-prosinac; u skladu s planom rada suradničkih organizacija
3. Pružanje usluga Mobilnog InfoHep Centra	siječanj-prosinac; u skladu s planom rada suradničkih organizacija
4. Izrada i distribucija edukacijskog materijala specifično oblikovanog za rizične skupine	trajno; prilikom informiranja korisnika rizičnih skupina i organiziranja javnih akcija
5. Razvijanje suradnje s braniteljskim udrugama	trajno
6. Edukacijska predavanja korisnicima/ama udruga/ustanova koje se bave problemom ovisnosti	trajno; u skladu s planom rada suradničkih organizacija
7. Javne akcije usmjerene poticanju rizičnih skupina na testiranje	lipanj, srpanj, studeni i prosinac
8. Javno zagovaranje i lobiranje u cilju dostupnijeg i sustavnog educiranja i testiranja rizičnih skupina u društvu	trajno
9. Razvijanje suradnje sa zatvorima u RH	lipanj/prosinac
10. Kroz redovite natječeaje MZ, MRMSOSP, SDŽ i Grada Splita osigurati dio sredstava za provedbu navedenih aktivnosti	trajno
ODGOVORNA OSOBA i SURADNICI U	mr.sc. Tatjana Reić Ana Višić - mreža udruga koje se bave problemom ovisnosti - Hrvatski Zavod za javno zdravstvo

<i>PROVEDBI:</i>	<ul style="list-style-type: none"> - SDŽ Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb i demografiju - Grad Split - Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije; Uprava za zatvorski sustav i probaciju - organizacije civilnog društva na području drugih županija - Povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga Splitsko-dalmatinske županije
<i>IZVORI SREDSTAVA:</i>	MZ, Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije, Grad Split, strani donatori (međunarodne organizacije), sredstva iz EU fondova
<i>POKAZATELJI PROVEDBE:</i>	<ul style="list-style-type: none"> - broj udruga koje se bave bolestima ovisnosti s kojima je ostvarena suradnja - broj predavanja/radionica u udrugama koje se bave bolestima ovisnosti - broj prisutnih na predavanjima/radionicama - evaluacijski listići i njima prikupljene informacije - broj podijeljenog informativnog materijala u udrugama koje se bave problemima ovisnosti - broj braniteljskih udruga s kojima je ostvarena suradnja - broj pruženih usluga Mobilnim InfoHep Centrom u veteranskim organizacijama - broj održanih predavanja u zatvorima - broj pruženih usluga Mobilnim InfoHep Centrom unutar tijela zatvorskog sustava - broj medijskih istupa, rubrika i vrijeme istupa u medijima - broj suradnji s osobama iz javnog života

Društvo Hepatos nastavit će provoditi osnovne aktivnosti programa te postupno povećavati njihov opseg, s naglaskom na dodatno širenje suradnje s organizacijama koje okupljaju rizične skupine i jačanje javnih kampanja za podizanje svijesti o važnosti testiranja i prevencije bolesti jetre. Posebna pažnja posvetit će se područjima od posebne državne skrbi kako bi se osigurala dostupnost usluga svima, uključujući ranjive skupine.

U Hrvatskoj je prevalencija hepatitisa B (HBV) i C (HCV) niska u općoj populaciji, ali značajno viša među rizičnim skupinama. Osobe koje injektiraju droge predstavljaju najugroženiju skupinu kada je u pitanju infekcija virusom hepatitisa C. Osobe koje ulaze u zatvorski sustav često imaju visoke stope infekcije krvlju prenosivim bolestima, što je posljedica visokog udjela injektirajućih korisnika droga u zatvoreničkim populacijama. Veliki broj zatvorenika zaražen je dijeljenjem pribora za injektiranje droga prije dolaska u kaznene institucije.

Ključno je osigurati kontinuirani program cijepljenja protiv hepatitisa B, te povećati dostupnost testiranja i liječenja hepatitisa B i C. To uključuje i rizične skupine koje su često marginalizirane, poput zatvorenika i korisnika terapijskih zajednica. Kasna dijagnoza često onemogućava primjenu adekvatne terapije, što rezultira potrebom za palijativnom skrbi.

U okviru predloženog programa, Društvo Hepatos nastavit će uspješnu suradnju sa zdravstvenim osobljem u kaznenim tijelima i terapijskim zajednicama s ciljem unaprjeđenja prevencije zaraznih bolesti i mikroeliminacije virusnih hepatitisa. Ova inicijativa predstavlja značajan doprinos eliminaciji virusnih hepatitisa do 2030. godine, u skladu s ciljevima Svjetske zdravstvene organizacije (SZO). Osiguravanjem usluga unutar kaznenih tijela i terapijskih zajednica, ne samo da će se olakšati pristup liječenju, već će se kroz informiranje i distribuciju edukativnih materijala povećati zdravstvena pismenost službenika, djelatnika, štićenika i zatvorenika.

S ciljem postizanja mikroeliminacije hepatitisa C (HCV) unutar kaznenih tijela Republike Hrvatske te smanjenja posljedica bolesti jetre uzrokovanih pandemijom COVID-19, Društvo Hepatos tijekom 2025. godine provodit će aktivnosti Mobilnog InfoHep Centra. Ovaj program, koji podržava Ministarstvo pravosuđa i uprave RH kroz program "Sloboda od zaraznih bolesti iza rešetaka – šansa za mikroeliminaciju virusnih hepatitisa", osmišljen je kako bi osigurao pravovremenu dijagnostiku, informiranje te uključivanje u liječenje zatvorenika i službenika zatvorskog

sustava. Aktivnosti se provode u suradnji sa stručnjacima Hrvatskog gastroenterološkog društva te specijalistima infektologije, hepatologije i epidemiologije.

Društvo Hepatos ovim programom ne samo da doprinosi eliminaciji virusnih hepatitisa, već i jača kapacitete zdravstvenog sustava kroz poboljšanje pristupačnosti i kvalitete skrbi za sve građane, bez obzira na njihov društveni status.

„PREVENCIJA BOLESTI JETRE“

<i>PROVEDBENA AKTIVNOST:</i>		<i>ROK PROVEDBE:</i>
1. Razvijanje suradnje s osnovnim i srednjim školama, Zavodima za javno zdravstvo, Ministarstvom zdravstva, Ministarstvom rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike, Ministarstvom znanosti i obrazovanja, medijima i dr.		trajno
2. Informiranje i educiranje javnosti o bolestima jetre i o zdravstveno odgovornom ponašanju		trajno
3. Izrada i distribucija edukacijskog materijala specifično oblikovanog za djecu i mlade		rujan
4. Edukacijska predavanja u srednjim školama		u skladu sa školskom godinom; veljača-svibanj;listopad-studen
5. Javno zagovaranje i lobiranje u cilju uvođenja zdravstvenog i seksualnog obrazovanja u formalno obrazovanje – u kurikulume za osnovne i srednje škole		trajno
<i>ODGOVORNA OSOBA i SURADNICI U PROVEDBI:</i>	Ana Višić - zaposlenice društva - Nastavni zavod za javno zdravstvo SDŽ - županijski Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb i demografiju - županijski Upravni odjel za prosvjetu - osnovne i srednje škole u SDŽ, Šibensko-kninske i Zadarske županije	
<i>IZVORI SREDSTAVA:</i>	MZ, profitni sektor, SDŽ, Grad Split, strani donatori (međunarodne organizacije), sredstva iz EU fondova	
<i>POKAZATELJI PROVEDBE:</i>	<ul style="list-style-type: none"> - broj škola s kojima je ostvarena suradnja - broj predavanja u školama - broj mladih na predavanjima - broj organiziranih prikazivanja snimke predstave - broj učenika obuhvaćenih predstavom - evaluacijski listići i njima prikupljene informacije - broj podijeljenog informativnog materijala - broj medijskih istupa, rubrika i vrijeme istupa u medijima - broj suradnji s osobama iz javnog života 	

Djeca i adolescenti posebno su osjetljivi na višestruke izvore stigme, osobito u zdravstvu, školama i tradicionalnim ili društvenim medijima. Stigma povezana s bolestima jetre postaje sve izraženija, uključujući onu povezanu s virusnim hepatitisima, pretilošću i bolestima jetre općenito. Društvo Hepatos prepoznaje važnost ranog obrazovanja i osvještavanja te će nastaviti provoditi osnovne aktivnosti programa s ciljem smanjenja stigme i podizanja zdravstvene pismenosti među mladima.

S tim ciljem, Hepatos će proširiti suradnju s osnovnim i srednjim školama te će poseban naglasak staviti na destigmatizacijske aktivnosti – uklanjanje diskriminacije oboljelih od bolesti jetre u svim segmentima društva. Edukacija mladih ključna je za dugoročne pozitivne promjene, stoga će Društvo uložiti dodatne napore u prilagodbu i modernizaciju edukacijskih alata.

Kako bismo poboljšali kvalitetu edukacije i povećali zainteresiranost mladih za predstavu „Što mi može virus“, planiramo njezinu animaciju. Time bismo omogućili lakši i širi pristup edukaciji, osobito u zajednicama s ograničenim mogućnostima (ruralnim i izoliranim područjima), gdje su ovakve inicijative često teško dostupne.

Bolesti jetre sve su učestalije u Europi, a ključni rizični čimbenici uključuju prekomjernu konzumaciju alkohola, sjedilački način života i nezdravu prehranu. Posebno zabrinjava porast nealkoholne masne bolesti jetre (MAFLD), koja je najbrže rastuća bolest probavnog sustava i posljedica je nepravilne prehrane te nedostatka tjelesne aktivnosti. Nedovoljna konzumacija voća i povrća, prekomjeren unos šećera i soli, pušenje i konzumacija alkohola dodatno povećavaju rizik razvoja ove i drugih kroničnih bolesti jetre.

Ukazivanjem na bihevioralne čimbenike rizika – uključujući prehrambene navike, rizike pušenja, posljedice prekomjerne konzumacije alkohola te tjelesnu neaktivnost – Hepatos će nastaviti provoditi edukativne aktivnosti koje imaju ključnu ulogu u prevenciji bolesti. Ovi rizični čimbenici odgovorni su za 44 % svih smrtnih slučajeva u Hrvatskoj (2019.), što je iznad prosjeka EU-a (39 %), zbog čega je nužno nastaviti s aktivnostima osvještavanja i prevencije na svim razinama društva.

„RAZVOJ ZDRAVSTVENOG PODSEKTORA OCD-A U RH, EU I U WHO EURO S FOKUSOM NA REGIJU ZAPADNOG BALKANA“

<i>PROVEDBENA AKTIVNOST:</i>	<i>ROK PROVEDBE:</i>
1. Razvijanje suradnje sa zdravstvenim institucijama u drugim gradovima u RH te u EU i regiji Zapadnog Balkana, posebice onim odjelima koji dolaze u kontakt s oboljelima	trajno
2. Razvijanje suradnje s organizacijama civilnog društva u drugim gradovima u RH te u EU i regiji Zapadnog Balkana posebice Crne Gore i Kosova	trajno
3. Uspostavljanje kontakta i suradnja s oboljelima, udrugama i drugim zainteresiranima na terenu i provođenje aktivnosti u Crnoj Gori i na Kosovu	siječanj - lipanj
4. Poticanje organiziranja organizacija koje se bavi hepatitisima i ostalim bolestima jetre u zemljama WHO RURO i pomoć u njihovom razvoju	trajno
5. Promocija doprinosa i utjecaja zdravstvenog podsektora unaprjeđenju zdravstvene skrbi u Republici Hrvatskoj	trajno
6. Promocija doprinosa i utjecaja zdravstvenog podsektora unaprjeđenju zdravstvene skrbi u EU i WHO EURO, posebice regiji zapadnog Balkana	trajno
7. Promocija doprinosa civilnog društva demokratizaciji društva i povećanju kvalitete života građana/ki	trajno
<i>ODGOVORNA OSOBA ii SURADNICI U PROVEDBI:</i>	mr. sc. Tatjana Reić - zaposlenice društva - odgovorne osobe u podružnicama Društva - članice KUZ-a
<i>IZVORI SREDSTAVA:</i>	Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva (razvojna pomoć), sredstva iz EU fondova privatni sektor i međunarodne organizacije
<i>POKAZATELJI</i>	- broj iniciranih i osnovanih organizacija

<i>PROVEDBE:</i>	<ul style="list-style-type: none"> - broj ostvarenih suradnji s hrvatskim OCD-ima i/ili Mrežama - broj ostvarenih suradnji s inozemnim OCD-ima i/ili Mrežama - broj sastanaka s organizacijama u Crnoj Gori i na Kosovu - broj aktivnosti u Crnoj Gori i na Kosovu - broj međusektorskih suradnji ili partnerstava - broj sudjelovanja na konferencijama i seminarima - mediji, rubrika i vrijeme istupa u medijima - broj suradnji s osobama iz javnog života
------------------	--

Hepatos će nastaviti provoditi osnovne aktivnosti programa te povećavati njihov opseg, osiguravajući održivost i razvoj kroz različite izvore financiranja. Dio financiranja za ove aktivnosti nadamo se osigurati putem EU fondova, fondova za prekograničnu suradnju te fondova za razvojnu pomoć, čime ćemo dodatno ojačati naše kapacitete i mogućnost djelovanja na nacionalnoj i regionalnoj razini.

Predsjednica Društva Hepatos, mr. sc. Tatjana Reić, izabrana je 2022. godine za člana Izvršnog odbora Koalicije udruga u zdravstvu (KUZ). KUZ je nestranački nacionalni savez udruga koji, djelujući kao centar potpore neprofitnom sektoru, jača unutarsektorsku i međusektorsku suradnju s ciljem unaprjeđenja održivosti razvoja svojih članica te poboljšanja hrvatskog zdravstvenog sustava u interesu javnog dobra i svih građana.

Aktivnijim djelovanjem unutar KUZ-a, Društvo Hepatos planira primijeniti dugogodišnje znanje i iskustvo stečeno kroz rad na europskoj razini te ga prilagoditi i implementirati u nacionalni okvir. Time će se doprinijeti osnaživanju pacijenata u Hrvatskoj, smanjenju stigme vezane uz bolesti jetre te unaprjeđenju zdravstvene pismenosti i jednakosti u pristupu zdravstvenoj skrbi. Ujedno, kroz sudjelovanje u radu KUZ-a, Hepatos će aktivno podržavati predsjednika KUZ-a u vođenju organizacije te pridonijeti razvoju politika usmjerenih na zaštitu prava pacijenata i njihovu bolju integraciju u donošenje zdravstvenih odluka.

Poseban fokus bit će na osnaživanju pacijenata kroz informiranje o njihovim pravima u zdravstvenom sustavu te poboljšanje njihove zdravstvene pismenosti. Bolje informirani pacijenti mogu donijeti kvalitetnije odluke o svom zdravlju, čime se smanjuju predrasude u društvu, podiže svijest o važnosti prevencije te osigurava pravovremeni pristup liječenju, koji je ključan za mnoge bolesti.

Zagovaranje prava pacijenata i dalje predstavlja područje s velikim prostorom za napredak u Hrvatskoj. Iako su pacijenti formalno prepoznati kao ključni sudionici u oblikovanju smjernica i javnih politika, još uvijek su potrebni dodatni naponi kako bi se osigurala brža implementacija donesenih preporuka. Stalne promjene i napredak u medicini zahtijevaju fleksibilan i respozivan sustav zdravstvene politike koji može pravovremeno odgovoriti na nove izazove. Nužno je spriječiti da preporuke pacijenata i stručnjaka ostanu zanemarene i neprovedene u praksu, čime bi se izbjeglo njihovo „odlaganje“ u administrativne ladice, a pacijentima vratila nada u sustav koji aktivno radi na poboljšanju njihove skrbi.

U sklopu regionalne suradnje i jačanja kapaciteta organizacija u području borbe protiv virusnih hepatitisa, Društvo Hepatos planira provoditi aktivnosti Mobilnog InfoHep Centra (MIHC) prvoj polovini 2025. godine na Kosovu i u Crnoj Gori. Aktivnosti će se realizirati u suradnji s partnerskim organizacijama NVO Juventas (Crna Gora) i Labyrinth (Kosovo) s ciljem jačanja zdravstvenog podsektora organizacija civilnog društva i unaprjeđenja povezanosti ranjivih skupina s zdravstvenim sustavom, što će dugoročno doprinijeti razvoju zdravstvenog podsektora OCD-a u regiji.

U suradnji s navedenim partnerskim organizacijama, planirani su sastanci u Prištini i Podgorici kako bi se razmijenila iskustva i primjeri dobrih praksi u radu s ranjivim skupinama te inicijativama vršnjačke edukacije. Cilj ovih sastanaka bit će jačanje kapaciteta organizacija, unaprjeđenje znanja i osnaživanje suradnje među dionicima, što će doprinijeti boljoj povezanosti organizacija i učinkovitijem radu na eliminaciji virusnih hepatitisa u regiji.

Osim sastanaka planirane su i aktivnosti u suradnji s navedenim organizacijama te lokalnim liječnicima specijalistima koje će doprinijeti poboljšanju dostupnosti zdravstvenih usluga oboljelima od virusnih hepatitisa i bolesti jetre rizičnoj

populaciji Crne Gore i Kosova. Naš cilj je omogućiti pravovremenu dijagnostiku, testiranje i savjetovanje te osigurati bolje povezivanje s lokalnim zdravstvenim ustanovama.

„InfoHep Centar“

<i>PROVEDBENA AKTIVNOST:</i>	<i>ROK PROVEDBE:</i>
1. Razvijanje suradnje s udrugama za bolesti ovisnosti, s terapijskim zajednicama, s braniteljskim udrugama, zatvorima i drugim udrugama/ustanovama koje okupljaju rizične skupine	trajno
2. Informiranje korisnika/ca o uslugama InfoHep savjetovališta te pružanje usluga tog savjetovališta	trajno
3. Pružanje usluga Mobilnog InfoHep Centra	trajno
4. Izrada i distribucija edukacijskog materijala specifično oblikovanog za rizične skupine	trajno
5. Razvijanje suradnje s braniteljskim udrugama	trajno
6. Edukacijska predavanja korisnicima/ama udruga/ustanova koje se bave problemom ovisnosti	trajno
7. Javne akcije usmjerene poticanju rizičnih skupina na testiranje i preglede jetre	trajno
8. Suradnja sa zdravstvenim institucijama i NVO u Crnoj Gori i Republici Kosovo organiziranjem javnih akcija mobilne klinike - testiranja i pregleda jetre	siječanj- lipanj
9. Sudjelovanje mobilne klinike na European Association for the Study of the Liver EASL Congress 2025 u Amsterdamu kao partner na IMPACTprojektu	siječanj - svibanj
<i>ODGOVORNA OSOBA i SURADNICI U PROVEDBI:</i>	mr.sc. Tatjana Reić Ana Višić - zaposlenici i volonteri društva - Nastavni zavod za javno zdravstvo SDŽ - Članovi stručnih društava - Stručnjaci KBC Split, KBC Zagreb i drugih lokalnih bolnica
<i>IZVORI SREDSTAVA:</i>	MZ, Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije, profitni sektor, SDŽ, Grad Split, strani donatori (međunarodne organizacije), sredstva iz EU fondova
<i>POKAZATELJI PROVEDBE:</i>	- broj korisnika koji je evidentiran - broj pruženih usluga tijekom aktivnosti - broj mladih na predavanjima u zajednicama - evaluacijski listići i njima prikupljene informacije - broj podijeljenog informativnog materijala - broj medijskih istupa, rubrika i vrijeme istupa u medijima - broj suradnji s osobama iz javnog života

Hepatos će nastaviti provoditi mobilne aktivnosti programa (prethodno navedene) te povećavati njihov opseg. Poseban naglasak bit će na jačanju suradnje s većim brojem zajednica i udruga koje rade s rizičnim skupinama, kako bi se osigurao širi doseg i bolja dostupnost usluga. Društvo će uložiti dodatne napore u razvoj programa usmjerenog na destigmatizacijske aktivnosti, s ciljem uklanjanja diskriminacije oboljelih od bolesti jetre u svim aspektima javnog života. Kroz senzibilizaciju i informiranje javnosti o virusnim hepatitisima te osiguravanjem

anonimnog i pristupačnog testiranja, program je značajno pridonio smanjenju stigmatizacije i diskriminacije oboljelih te povećanju broja testiranih osoba.

U sklopu ovog programa, plan je nastaviti pružati cjelovite preventivne preglede u suradnji s liječnicima Zavoda za javno zdravstvo, Kliničkih centara i Hrvatskog gastroenterološkog društva diljem Hrvatske. Pregledi će uključivati prisutnost liječnika specijalista koji provode liječenje osoba s bolestima jetre, čime se osigurava kvalitetna i pravovremena dijagnostika te omogućava povezivanje s adekvatnom medicinskom skrbi („linkage to care“). Ovim pristupom pacijentima se pruža sveobuhvatna podrška – od testiranja do uključivanja u sustav liječenja, što je ključno za uspješnu borbu protiv virusnih hepatitisa i drugih bolesti jetre.

Program će nastaviti s provedbom aktivnosti unutar zatvorskog sustava, gdje su preventivne mjere, edukacija i rani pristup liječenju od iznimne važnosti. Dosadašnje aktivnosti testiranja, pregleda, savjetovanja i edukacija pokazale su se vrlo učinkovitim u zatvorskom okruženju, a Hepatos nastavlja predano raditi na podizanju svijesti i jačanju zdravstvenih kapaciteta u prevenciji i liječenju bolesti jetre, osobito među marginaliziranim skupinama. Kroz nastavak suradnje sa zatvorskim sustavom, zdravstvenim institucijama i relevantnim stručnjacima, cilj je unaprijediti zdravstvene usluge za zatvorenike i time doprinijeti ostvarivanju ciljeva mikroeliminacije virusnih hepatitisa u Hrvatskoj.

Na međunarodnoj razini planirane su aktivnosti mobilne klinike – Mobilnog InfoHep Centra (MIHC) u Regiji / Crnoj Gori i na Kosovu tijekom travnja 2025. Cilj ovih aktivnosti je istaknuti važnost povezivanja u skrb (linkage-to-care) na terenu, unutar zajednice i u neposrednoj blizini rizičnih skupina. Planiranim aktivnostima ćemo omogućiti pravovremenu dijagnostiku, povećati informiranost o metodama liječenja virusnih hepatitisa i bolesti jetre te olakšati pristup zdravstvenim uslugama onima kojima su najpotrebnije.

U suradnji s partnerskim organizacijama NGO Labyrinth, NVO Juventas, JU Kakarička gora te uz uključivanje liječnika specijalista Instituta za javno zdravlje Crne Gore i Kliničkog centra Crne Gore (KCCG), ove aktivnosti su nastavak prethodno započetih aktivnosti usmjerenih na jačanje javnozdravstvenih kapaciteta. Svjesni izazova i opterećenja javnog zdravstva, ponudili smo mogućnost ponovne suradnje i organizacije aktivnosti MIHC-a unutar navedenih organizacija.

Ovim aktivnostima želimo dodatno promovirati pozitivan i informiran stav javnosti prema prevenciji, testiranju i liječenju virusnih hepatitisa i ostalih bolesti jetre, pridonoseći boljoj dostupnosti zdravstvene skrbi najugroženijim skupinama.

Nakon uspješnih prethodnih aktivnosti u Beču i Milanu, Društvo Hepatos planira sudjelovanje na ILC 2025 u Amsterdamu tijekom svibnja 2025., na ponovni poziv European Association for the Study of the Liver (EASL). U skladu s prethodnim dogovorima, EASL je ponudio nastavak partnerstva s Društvom Hepatos u sklopu Impact projekta, koji u velikim gradovima – domaćinima godišnjih EASL kongresa – intenzivno radi na osvještavanju građana o važnosti redovitih preventivnih pregleda jetre.

Društvo Hepatos je potvrdilo suradnju te će tijekom višednevne javnozdravstvene akcije u Amsterdamu usluge Mobilnog InfoHep Centra (testiranja na virusne hepatitise i pregledi jetre) biti ponuđene stanovnicima Amsterdama i sudionicima EASL Congressa 2025. Ovim angažmanom nastavljamo doprinisati globalnim naporima u eliminaciji virusnih hepatitisa i promociji zdravlja jetre.

Hepatos

mr. sc. Tatjana Reić, predsjednica društva